

КОДЕКС О АКАДЕМСКОМ ИНТЕГРИТЕТУ

На основу члана 55. став 1. Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 76/05, 100/07, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15, 68/15 и 87/16 - даље: Закон) и тачке 1. Основа за кодекс о академском интегритету на високошколским установама у Републици Србији које је Национални савет за високо образовање донео на седници одржаној 24. октобра 2016. године,

- Полазећи од основних принципа високог образовања изражених чланом 4. Закона;
- У складу са аутономијом универзитета и факултета коју јемчи члан 72. Устава Републике Србије и члан 6. Закона;
- Уважавајући академске слободе изражене чланом 5. Закона;
- Желећи да обезбеди добру научну праксу у складу са основним етичким принципима и најновијим научним достигнућима;
- Верујући да се академска честитост члана академске заједнице заснива на самосталности у академском и научном раду, спровођењу оригиналних научних истраживања, представљању сопствених резултата, уз способност непристрасног сагледавања себе самог у активностима као члана академске заједнице и сопствених резултата образовних и научних активности, уз поштовање резултата рада других лица;
- У циљу очувања достојанства професије, унапређивања моралних вредности, заштите вредности знања и подизања свести о одговорности свих чланова академске заједнице

Сенат Универзитета Метрополитан у Београду (даље: *Универзитет*) на седници одржаној дана 20.04.2017. године, донео је:

КОДЕКС О АКАДЕМСКОМ ИНТЕГРИТЕТУ

ОПШТИ ДЕО

1. Основе академског интегритета

1.1. У друштву са брзим напретком науке и технологије установе високог образовања имају значајну улогу у обезбеђењу развоја науке, али и развоја кадрова, стварања опште климе поверења у образовање и вредности знања, образовања лица и узајамног поштовања у обављању послова високог образовања.

1.2. Напредак у науци и образовању може се остварити само поштеним односима свих учесника процеса образовања у заједничком напору да се овлада знањима и вештинама.

1.3. Водећи рачуна о општем добру, чланови академске заједнице су дужни да чувају интегритет система високог образовања и ове високошколске установе, те да раде савесно, марљиво, одговорно и посвећено, користећи сва своја знања на начин на који најбоље умеју.

3.4. Забрањена је свака врста узнемиравања међу члановима академске заједнице, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености.

3.5. Чланови академске заједнице дужни су да се држе начела непристрасности и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донети унапред и засновани су на неоправданим генерализацијама, утичу на њихову објективност у академским, истраживачким, стручним, административним, пословним и управљачким делатностима.

ПОСЕБНЕ ДУЖНОСТИ ЧЛАНОВА АКАДЕМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

4. Дужности Универзитета

4.1. Универзитет је дужан да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са правилима академске честитости, правилима за навођење идеја и радова других аутора, односно правилима цитирања и препричавања.

4.2. Ректор обезбеђује испуњење обавезе из тачке 4.1. овог кодекса.

4.3. Процена успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције члана академске заједнице мора да буде објективна, непристрасна и утемељена на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима.

4.4. Универзитет води евиденцију о изреченим мерама.

5. Дужности наставника

5.1. Наставници су дужни да:

5.1.1. Поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде високошколске установе;

5.1.2. Обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност, и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма;

5.1.3. Теже постизању и преношењу квалитетних научних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;

5.1.4. Понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања;

5.1.5. Вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено;

5.1.6. Савесно провере сваки писани рад студента и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања из тачке 18. ових основа;

вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ И СТРУЧНИ РАД

7. Забране

7.1. У научноистраживачком и стручном раду није дозвољено:

7.1.1. Плагирање;

7.1.2. Лажно ауторство;

7.1.3. Измишљање и кривотворење резултата; и

7.1.4. Аутоплагирање.

7.2. Забране из тачке 7.1. овог кодекса односе се на све писане радове наставног и научног особља и студената (семинарски рад, дипломски или завршни рад, мастер рад, специјалистички рад, магистарски рад, докторска дисертација, рад у часопису, уџбеник).

7.3. Забрањено је и:

7.3.1. Измишљање или преправљање препорука и лажно представљање академских достигнућа, својих или туђих (даље: лажирање);

7.3.2. Тражење или примање, за себе или за друга лица, поклона или услуга, уколико постоји оправдана претпоставка да ће тиме бити извршен утицај на њихову објективност или испуњавање професионалних обавеза (даље: тражење или примање поклона);

7.4. Члановима академске заједнице није дозвољено да:

7.4.1. Користе, подстичу, помажу или толеришу употребу недозвољених средстава за испуњавање предиспитних обавеза и полагање испита (даље: нерегуларно испитивање);

7.4.2. Приступање испитима условљавају захтевима који нису садржани у елементима студијског програма, без оправдања у променама које су у међувремену наступиле у односној области, а посебно да намећу услове који њима доносе приватну материјалну и другу корист (даље: одступање од студијског програма).

7.5. Чланови академске заједнице не могу обављати ниједан ван-академски посао или делатност који су у супротности са њиховим професионалним обавезама на високошколској установи или утичу на њихов интегритет и објективност у вршењу академских дужности (даље: сукоб интереса).

довољно. Аутор је дужан да обезбеди да се не створи погрешан утисак да су парафразирани реченице његова идеја;

9.1.3. Непрецизно цитирање, које не следи правила цитирања прихваћена у датој научној, односно стручној области, тако да се на основу цитата не може пронаћи извор;

9.1.4. Представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

10. Лажно ауторство

10.1. Чланови академске заједнице дужни су да као ауторе наводе све и само оне учеснике у процесу настајања научног, односно стручног рада који су интелектуално допринели раду.

10.2. Није дозвољен ни дослук између лица укључених у израду рада, који се показује у недозвољеној сарадњи између студената, пропушту да се наведе примљена помоћ или пропушту да се прецизно поштују правила о групном раду на пројектима.

10.3. Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада.

11. Измишљање и кривотворење резултата

11.1. Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, опремом или процесом истраживања, са циљем да резултати научног истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени.

11.2. Посебан облик измишљања и кривотворења резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

12. Аутоплагирање

12.1. Аутоплагирање је поновно објављивање, у деловима или у целости, свог раније објављеног или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног, а да није изричито наведено да је у питању већ објављен или за другу сврху искоришћен рад.

ОДГОВОРНОСТ ЗА НЕАКАДЕМСКО ПОНАШАЊЕ

13. Облици неакадемског понашања на које се примењује поступак утврђивања одговорности

13.1. Поступак утврђивања неакадемског понашања чланова академске заједнице према овом кодексу примењује се на плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата, аутоплагирање, лажирање, тражење или примање поклона, нерегуларно испитивање, одступање од студијског програма, сукоб интереса, привилеговање, лажно пријављивање и неетично понашање члана органа.

комисијом универзитета у чијем саставу је факултет обављао делатност високошколског образовања у време када је рад одбрањен.

15.5. У случају коауторства наставно-научних радника из две установе или већег броја установа, захтев се подноси етичкој комисији у високошколској установи која остварује већи удео у средствима којима се финансира пројекат у оквиру којег је настао рад чији је интегритет предмет поступка, а ако рад није резултат пројекта, у установи коју, између инволвираних, по хитном поступку одреди Ректорски савет КОНУС-а (Конференције универзитета Србије), односно Конференција академија струковних студија Србије (КАССС).

15.6. У случају позитивног или негативног сукоба надлежности између етичких комисија по другом основу, свака од етичких комисија може позвати подносиоца захтева да у року од осам дана од дана повуче један од захтева, а ако то не учини, етичка комисија ће одбацити захтев који је њој поднет.

16. Испитивање захтева пред етичком комисијом

16.1. По пријему захтева етичка комисија проверава да ли је она надлежна за поступање по захтеву, да ли је захтев поднело овлашћено лице, да ли је захтев уредан и садржи све битне елементе прописане овим кодексом, као и да ли захтев није поднет и другој етичкој комисији у саставу истог универзитета.

16.2. Ако етичка комисија утврди да није надлежна за поступање по захтеву или да захтев није поднело овлашћено лице, закључком одбацује захтев у року од осам дана од дана пријема.

16.3. Ако је захтев неуредан, етичка комисија ће у року од осам дана од дана пријема позвати подносиоца да достави уредан захтев, остављајући му за то рок од осам дана од дана пријема. Ако подносилац не уреди захтев у остављеном року, етичка комисија ће одбацити захтев у року од осам дана од истека рока за уређење.

16.4. Ако је етичка комисија надлежна за поступање по поднетом захтеву, а захтев је уредан, поднело га је овлашћено лице и садржи све битне елементе, етичка комисија у року од осам дана од дана његовог пријема доставља захтев лицу против кога је поступак покренут, ради писаног изјашњења у року од наредних 15 дана. Достављање је могуће и путем електронске поште.

16.5. Уколико етичка комисија закључи да лице против кога је поступак покренут избегава да прими захтев, односно да се о њему изјасни, донеће, у року не краћем од 25 и не дужем од 30 дана од дана када јој је захтев достављен, закључак да постоји основана сумња на постојање неакадемског понашања и наставити поступак.

16.6. Уколико етичка комисија већ из самог захтева, или након изјашњења лица против кога је захтев поднет може да закључи да је захтев неоснован, одбиће захтев.

16.7. Приликом доношења одлуке о одбијању захтева, етичка комисија разматра и то да ли одбијени захтев садржи елементе лажне, односно шиканирајуће пријаве и ако процени да за то постоји сумња, може да покрене поступак утврђивања одговорности подносиоца

18. Рад стручне комисије

18.1. Задатак стручне комисије је да утврди да ли постоји неакадемско понашање у смислу овог кодекса, односно да ли је учињена нека од повреда забране из тачке 7. овог кодекса.

18.2. У циљу остваривања задатка, стручна комисија је овлашћена да:

18.2.1. Врши процену оригиналности непосредним упоређивањем или узимајући у обзир резултате софтверске анализе, уколико оцени да је то потребно, као и друге методе и стандарде, сходно специфичности научне области (увид у истраживачку документацију, као и увид у прикупљену, односно коришћену грађу и сл.);

18.2.2. Стручна комисија може да затражи мишљење и од ментора, чланова комисије за оцену и комисије за одбрану, рецензента, одговарајућег стручног органа високошколске установе и других стручних лица и тела;

18.2.3. Стручна комисија може да прибавља документацију коју је предложио акузатор, документацију за коју сматра да је значајна за одлучивање, као и да саслушава лица која могу да дају одговарајуће информације и изводи друге доказе, имајући у виду опште принципе о доказним средствима.

18.3. Стручна комисија у року од 60 дана од дана свог образовања доставља етичкој комисији образложено стручно мишљење. На образложени предлог стручне комисије, овај рок у изузетним случајевима може бити продужен за додатних 30 дана. У ове рокове се не рачуна период између 15. јула и 20. августа.

18.4. Стручна комисија може, у свакој фази свога рада, да Ректору матичне установе упутити образложени предлог да суспендује лице против кога је поступак покренут до окончања тог поступка.

19. Извештај етичке комисије

19.1. На основу стручног мишљења стручне комисије и писаног изјашњења лица за које постоји основана сумња да се неакадемски понашало, етичка комисија у року од 15 дана од дана достављања стручног мишљења саставља Извештај са мишљењем и доставља га Ректору матичне установе.

19.2. Уколико из стручног мишљења стручне комисије произлази и да постоји неакадемско понашање ментора, рецензента или чланова комисије за писање извештаја о наставном и научноистраживачком раду, етичка комисија ће затражити од ових лица да се изјасне о томе по правилима која важе за испитивање захтева пред етичком комисијом, а може захтевати од стручне комисије да допуни своје стручно мишљење у односу на ова лица. Поступак према овим лицима води се на начин предвиђен овим кодексом због повреде академских дужности.

19.3. Уколико етичка комисија утврди да није било повреде академског интегритета и да се пријава претежно заснива на неистинитим наводима, односно да садржи шиканирајуће

изабран у звање представљају резултат неакадемског понашања. Поступак одузимања звања покрене Ректор пред органом надлежним за избор у звања, а поступак се спроводи на начин који је предвиђен за стицање звања.

21.2. Коначна одлука о мери за утврђено неакадемско понашање у виду плагирања, лажног ауторства, измишљања и кривотворења резултата и аутоплагирања објављује се на седници Наставно-научног већа, Савета матичне установе и стручног органа Универзитета у чијем је саставу матична установа, као и на интернет страницама матичне и самосталне високошколске установе.

21.3. Оглашавање из тачке 21.1.1. реализује Ректор након коначности одлуке којом је поништена диплома односно стечени назив односно звање, у року од 15 дана од дана коначности одлуке. Даном оглашавања ништавости лицу на које се ништавост односи престају права и обавезе проистекле по основу стицања дипломе која је поништена, односно назива или звања.

21.4. Мере првог степена се могу кумулирати.

22. Мере другог степена

22.1. Мере другог степена су:

22.1.1. опомена,

22.1.2. јавна опомена,

22.1.3. јавна осуда.

22.2. Избор мере другог степена одређује се у зависности од тежине учињене повреде, штете која је нанета угледу високошколске установе, активности које је учинилац предложио да ће предузети у сврху отклањања последица повреда Кодекса и процене да ће изречена мера довољно утицати на њега да више не врши повреде Кодекса. Одлука мора садржати образложење због чега се одређено понашање сматра мањом повредом или немарним односом, а не неакадемским понашањем за које се изричу мере првог степена.

22.3. Опoмена се изриче учиниоцу повреде Кодекса у виду писаног упозорења без објављивања и уноси се у евиденцију о изреченим мерама упозорења, али не чини саставни део досијеа наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

22.4. Јавна опомена се изриче учиниоцу повреде Кодекса, објављује се на седници Наставно-научног већа и Сената и Савета матичне установе и уноси се у досије наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

22.5. Јавна осуда изриче се учиниоцу повреде Кодекса, објављује се на седници Наставно-научног већа, Савета матичне установе и Сената Универзитета, као и на интернет страницама матичне и самосталне високошколске установе, а уноси се у досије наставника, сарадника, истраживача, студента или запосленог.

24.6. Матична установа дужна је да коначну одлуку којом се изриче мера за повреду Кодекса у року од осам дана од дана коначности проследи Националном савету за високо образовање.

25. Понављање поступка

25.1. У случају појављивања нових чињеница које су од значаја за доношење одлуке, а које нису биле познате док је вођен поступак утврђивања неакадемског понашања, етичка комисија може, по подношењу образложеног захтева или на сопствену иницијативу, покренути обнову тога поступка.

25.2. Обновљени поступак води се на начин предвиђен овим кодексом за одлучивање о повреди обавеза које проистичу из повреде Кодекса.

25.3. Ако се у обновљеном поступку донесе другачија одлука од оне која је донета у првобитном поступку, првобитна одлука ће се ставити ван снаге.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

26. Образовање и рад Етичке комисије

26.1. Сенат је дужан да формира Етичку комисију у року од 30 дана од дана ступања овог кодекса на снагу.

26.2. Етичка комисија има три члана из реда наставника у звању редовног и/или ванредног професора.

26.3. Мандат чланова Етичке комисије износи три године.

26.4. Члан Етичке комисије може бити разрешен из оправданих разлога.

26.5. У случају престанка мандата члана Етичке комисије, Сенат је дужан да изабере новог члана у року од 30 дана од дана престанка мандата.

26.6. Етичка комисије има председника.

26.7. Председник је најстарији члан Етичке комисије.

26.8. Етичка комисија одлучује већином од укупног броја гласова.

26.9. Седнице Етичке комисије заказује и води председник.

26.10. О току седнице води се записник.

27. Образовање и рад Комисије за професионалну етику

27.1. Сенат је дужан да формира Комисију за професионалну етику у року од 30 дана од дана ступања овог кодекса на снагу.

31. Ступање Кодекса на снагу

31.1. Овај кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на сајту Универзитета.

У Београду, 20.04.2017. године

ПРЕДСЕДНИКА СЕНАТА

Проф. др Драган Домазет
вд ректор

